

מולי שפירא:

„אמנים ישראלים לא כותבים שירי מחאה!“

במיקרה עליתי, ביום שישי, על תוכנית רדיו מרתקת בגלי צה"ל, הנקראת „תיקוה השיר“. הבנתי שהתוכנית ששמעתי היא חלק מסידרת תוכניות, ושאלתי את מולי שפירא, ראש מחלקת תרבות ואמנות של התחנה הצבאית, איזה סידרה זו וכמה תוכניות כבר הפסדתי.

והי סידרה העוסקת בשירת המצפון של עמים שונים בתקופות משבר. כל תוכנית מוקדשת לארץ אחת והיא נכתבת על ידי מומחה או אספן של שירי-מצפון, שירי מחאה ושירי-מחתרת של אותה ארץ.

● **האם יש גם תוכנית המוקדשת לשירי-המחאה של ישראל?**

לא. ובעצם זה די מוזר שאמנים ישראלים אינם כותבי שירי מחאה. אין אצלנו בשירים תודעה פוליטית וחברתית. יוצרים מעדיפים שירים אישיים. ואני מניח, שכמו לכל עם, בפרקים מסויימים של תולדותינו היו לנו סיבות טובות למחאה. אבל פשוט אין חומר. אצלנו הרגש מושב. במיוחד בשנים האחרונות, על המוסיקה ולא על הטקסט. אגב, יש פרק העוסק בשירי מחאה יהודיים אידיאליים.

● **כיצד נולד הרעיון לסידרה?**

כשיחה בין נרב לויתן, שהוא עורך הסידרה, וכיני, החלטנו שאנחנו מתעסקים המון בשירי ארץ-ישראל והגיע הזמן לפנות קצת לתרבות העולם. תוך כדי חיפושים אחרי חומר, הסתבר לנו שהרבה מאוד מהתכנים המעניינים ביותר בשירה של ארצות מסויימות, נמצאים דווקא בשירי מחתרת ושירי מחאה.

● **איך אספתם את החומר?**

היה מסע ארוך מאוד של חיפושים. פנינו לאספנים, שהיפנו אותנו לאספנים אחרים. שנה שלמה עברנו על איסוף החומר. צריך להודות שגם האיסוף עצמו היה מרתק. יש לנו הרבה מאוד חומר שמעולם לא הושמע בשום פורום. חומר שהוקלט באמצעים ביתיים, שהוכרח למערכב תוך סכנת נפשות, שהובא עליידי גולים פוליטיים. הסיפור של האספנים הוא סיפור ארוך ומעניין בפני עצמו ואני מבין שאין כאן מקום לפרט.

● **בתוכנית מסויימות, כמו זו העוסקת במלחמת ויאט-נאם למשל, קשה מאוד להתעלם מהדמיון שבין התקופה ההיא בארצות-הברית ובין התקופה שבה אנו חיים, היום בארץ. התנגדות הצעירים למלחמה, התנגדות לערכים שהיו מקודשים עליידי המדינה במשך שנים ארוכות, אפילו בסירוב לצאת למלחמה. האם לא חששת שאנשים יחששו כוונות פוליטיות מצדך בעצם שידור תוכנית כזאת דווקא היום?**

אני לא עוסק בפוליטיקה. סטואציות חברתיות אנושיות, ככל הנראה, חוזרות על עצמן. אבל אם יש דימיון, זה לא אומר שיש שוויון.

אדמון בוזגלו:

„לנשים בארץ אין מודעות להגנה עצמית!“

אין שבוע בלי שניים-שלושה מיקרי אונס בארץ. התחלנו להתייחס לאונס כמו אל גזירה משמים. ברור שהמישטרה חייבת להגן על אזרחיה. אבל כל בר-ידעת מבין שהמישטרה אינה יכולה להעמיד שוטר צמוד לכל גברת. מה אנחנו, הנשים, עושות למען עצמנו? מה אנחנו יכולות לעשות למען עצמנו?

אין כל ספק שאני, ואנשים אחרים כמוני, יכולים לעזור. תוך שלושה חודשים, באימון חמש שעות בשבוע ובהשקעה כספית שאיננה עולה על מחירי חמש תיסרוקות בסלון לתיסרוקות, יכולה כל אשה ללמוד להגן על עצמה, לפחות ב־50 אחוז ממיקרי התקיפה. המתבצעים בארץ.

● **מדוע רק 50 אחוז?**

אני לא מציע לאף אשה לנסות ולהתגונן, כשמולה עומד גבר עם נשק חם בידו. ויש כמובן מיקרים שהאנס יכול להפתיע את האשה ולהכות אותה במכשיר קפה, מתוך החשיכה, לפני שהיא יודעת על קיומו. יש עוד מיקרים שקשה מאוד להתגונן בפניהם, אבל במיקרים שגבר מתנפל על אשה בידיו, אם היא לקחה קורס של שלושה חודשים, לא תהיה לה בעיה להתגונן בפניו ולהכריח אותו מהר מאוד.

● **ומה עם גורם הבוח? הרי גבר בדרך-כלל חזק הרבה יותר מאשה, שישלחו לי הסמינטיסטיות.**

נכון שלגבר ממוצע יש יותר כוח פיסי מאשר לאשה ממוצעת. אבל בדיוק בשביל זה היא לומדת תרגילים שונים, אשר ברגע שהיא מפעילה אותם, הופך גורם הכוח הפיסי למישיני, או להסר-חיבות לגמרי.

● **כמה אחוז מהתלמידים שלך הן נשים?**

שישה. אין בארץ מודעות לענין. אולי הן פוחדות מפגיעה בנשיותן, אולי מפגיעה פיסית בעת התרגילים. אבל כאיש מיקצוע בעל ותק של 28 שנה, אני יכול להגיד במלוא הביטחון שזה לא נכון.

● **מאיזה גיל אפשר להתחיל ללמוד הגנה עצמית?**

כל גיל הוא מתאים. אפשר להתחיל ולהתאמן כבר מגיל 6 ואף פעם לא מאוחר. לפי דעתי, לאור העליה הראסטית באלומות, צריך להכניס היום שעורי הגנה עצמית לתוכנית הלימודים בכל בתי-הספר, כבר בחטיבת-הביניים. אף אחד לא יצטער על זה לעולם.

נירה לידסקי:

„על המישטרה לחקור איום במעשי כשפים!“

קבוצת מזרחי השבת מאיימת על ראש עיריית פתח-תקה. דב תבורי, שאם לא ידאג לסגור את מרכזי הביולוגיה בעירו בלילות שבת, הם ישתמשו נגדו בחרם מולסא דנורא, חרם שלפי עדותם כבר עזר לחסל כמה וכמה מתנגדים שלהם, ביניהם ראש עיריית ירושלים לשעבר, גרשון אגרון ז"ל.

עורכת-הדין נירה לידסקי התעסקה בענייני כשפים לפני חודשים אחדים. בעת שהגנה על מכשפה מקומית. שאלתי אותה מה, לפי דעתה, צריך לעשות עם קבוצת האנשים המאיימת בכישופים, שלפי טענתם גורמים למוות.

המישטרה צריכה לעצור את האנשים האלה, לגבות עדויות, לחקור אותם ואם יסתבר שאמנם איימו בכישופים, צריך להגיש נגדם כיתבי-אישום.

● **לפי איזה סעיף בחוק?**

לפי הסעיף שאוסר כישוף בכלל. וכאן הכישוף כאילו נועד להרוג את האיש. קשה יהיה להגיד, אמנם, שיש כאן איום ברצח, אבל איום יש וכישוף יש.

● **מה העונש על התעסקות בכישופים?**

משנה עד שלוש שנים.

● **אינני יודעת אם דב תבורי כבר התלונן במישטרה. האם זה משנה?**

לא תמיד צריך להיות מתלונן. הרי גם ברצח אין מתלונן. במיקרה הזה, אם המישטרה יודעת, או שנודע לה, על חשד לעבירה פלילית, חובתה לחקור ולהעמיד לדין.

● **איזה עונש קיבלה המכשפה שאת הגנת עליה לא מוזמן?**

שנתיים מאסר.